

використання нового або значно покращеного продукту або процесу, нового методу маркетингу або нового організаційного методу в діловій практиці, організації робочих місць або зовнішніх зв'язків» [5].

Власне бачення інновацій як процесу оновлення певного продукту чи послуги, застосовуючи нові методи та процеси, які до цього моменту ще не використовувалися та є унікальними, тобто успішні ідеї породжують новий ціннісний продукт. Соціальні підприємці утворюють бізнес-спільноту, у якій де-факто розробляються інновації, впроваджуються та масштабуються для досягнення максимального соціального ефекту. Є три основні підтвердження даної теорії:

Соціальне підприємництво об'єднує в собі риси державного та приватного секторів, формуючи основу для вирішення інноваційним шляхом соціальних та екологічних проблем.

Якщо нові ідеї, технології та організація роботи на підприємстві є тими інструментами, що можуть забезпечити фінансову стабільність підприємств, то це є також важливим інструментом для соціального підприємництва. Адже пошук рішень та реалізація діяльності, що має соціальний вплив, потребують максимальної інноваційності, щоб бути успішними та довгостроковими.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арапетян А., Архипчик О., Пан Л. Соціально-відповідальний бізнес: переваги та обмеження. *Практика управління*. 2008. № 7. С. 12–18.
2. Бігняк О. В. Юридична та соціальна відповідальність суб'єктів підприємництва. *Університет. наук. зап.* 2006. № 1 (17). С. 150–154.
3. Кіреєва О. Б. Соціальне підприємництво як засіб соціального розвитку. *Пробл. упр. соц. та гуманіст. розв.*: матеріали III регіон. наук.-практ. конф.; за заг. ред. В.Г. Вікторова. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2009. С. 79–82.
4. Мокій А. І., Дацко О. І. Розвиток соціального підприємництва у контексті зміцнення економічної безпеки депресивних територій. *Економічна безпека і підприємництво*. 2014. № 1 (53). С. 155–166.
5. Сандакова О. Соціальне підприємництво: що це? *Наша громада*. 2010. № 1. С. 19–24.

ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО НАПРЯМУ

Ліщук С. В.

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Аргюшок В. С.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Сьогодні перед суспільством актуально постає завдання виховання здорового, сильного, працездатного підростаючого покоління із активною життєвою позицією. Ці питання реалізуються у процесі виховання дітей та молоді в навчальних закладах, вдома та під час дозвілля. Організоване змістовне дозвілля дітей та молоді може суттєво вплинути на гармонійне формування їх особистості, розширення рухового потенціалу, задоволення потреб у спілкуванні та самовираженні, а також заповнити вільний час і відволікти від вулиці та шкідливих звичок.

Результати наукових досліджень Т. Бондаря, Ю. Васькова, В. Мазіна, Т. Ротерс, В. Сутули підтверджують, що дозвілля відіграє значну роль не тільки у забезпеченні здоров'я дітей та молоді, а й у формуванні їх особистості. У наукових працях О. Томенко підкреслено, що раціонально організоване дозвілля на основі застосування різноманітних форм заходів оздоровчо-рекреаційного спрямування, є перспективним напрямом підвищення рухової активності, а рухова діяльність людини не може вважатись самодостатньою без гармонії розумового, фізичного та духовного розвитку [1; 2].

Не зважаючи на важливу роль дозвілля у житті дітей та молоді, наявні у державі та суспільстві передумови для ефективної реалізації його завдань, сучасними авторами не розглядалася проблема ефективного менеджменту позашкільних навчальних закладах фізкультурно-спортивного напрямку, що і зумовило вибір теми дослідження.

Дозвіллеву діяльність класифікують залежно від її функцій, специфічних рис, рівня суспільного розвитку, практико-орієнтованого характеру, соціального замовлення, потреб, бажань та інтересів окремої особистості за такими напрямками: художньо-естетичний, науково-технічний, еколого-натуралістичний, туристсько-краєзнавчий, дослідницько-експериментальний, військово-патріотичний, бібліотечно-бібліографічний, соціально-реабілітаційний, оздоровчий, гуманітарний, фізкультурно-спортивний (або спортивний).

Фізкультурно-спортивна або спортивна дозвіллева діяльність забезпечує розвиток фізичних здібностей вихованців (учнів і слухачів), необхідні умови для повноцінного оздоровлення, загартування, змістовного відпочинку і дозвілля, занять фізичною культурою і спортом, підготовку спортивного резерву для збірних команд України, набуття навичок здорового способу життя.

Систему фізкультурно-спортивної або спортивної дозвіллевої діяльності в Україні складають позашкільні навчальні заклади фізкультурно-спортивного напрямку: спортивні клуби, гуртки, секції; дитячоюнацькі спортивні школи, спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи олімпійського резерву; спортивні клуби за місцем проживання; спортивні клуби Товариства сприяння обороні України.

Роль позашкільних навчальних закладів фізкультурно-спортивного напрямку полягає у виконання завдань для забезпечення дозвіллевої діяльності дітей та молоді і включає три взаємопов'язані аспекти: спортивний (розвиток здібностей вихованців в обраному виді спорту, підготовка спортивного резерву для збірних команд України), фізкультурний (повноцінне оздоровлення, забезпечення змістовного відпочинку і

дозвілля дітей та молоді, формування навичок здорового способу життя) і виховний (сприяння гармонійному вихованню, самореалізації вихованців).

Не зважаючи на великий масив наукових досліджень присвячених дозвіллю дітей та молоді в системі освіти, на даний момент нез'ясований реальний стан відвідування дітьми та учнівською молоддю організованих форм дозвіллевої діяльності у вільний від навчання час (зокрема позакласних та позашкільних), а також практично не висвітлений показник відсотка дітей та молоді задіяних у дозвілльовій діяльності за місцем проживання (спортивні клуби за місцем проживання, фітнес-заклади, формальні та неформальні фізкультурно-спортивні об'єднання, сім'ї); недостатньо вивченим залишається функціонування комерційних та некомерційних закладів по забезпеченню активного дозвілля. Виявлені проблеми потребують подальшого наукового пошуку [3].

Якість діяльності позашкільних навчальних закладів фізкультурно-спортивного напрямку залежить від багатьох показників, які сумарно впливають на оцінку діяльності закладу: рівень знань вихованців, рівень вихованості, рівень соціальної адаптації вихованців у житті та суспільстві, рівень педагогічної майстерності працівників, методичне забезпечення освітнього процесу та ін.

Аналіз нормативно-правової бази дозволив визначити основні функції і завдання позашкільних навчальних закладів фізкультурно-спортивного напрямку:

- дитячо-юнацькі спортивні школи та спеціалізовані дитячо-юнацькі спортивні школи олімпійського резерву готують на базі всебічного фізичного розвитку кваліфікованих спортсменів. У таких школах працюють секції окремих видів спорту, а в них – навчальні групи за віком і ступенем спортивної підготовки учнів.

- діяльність спортивних клубів зорієнтована на потребу населення у заняттях різними видами спорту та фізичною підготовкою, головними завданнями є формування всебічно розвиненої особистості засобами фізичної культури та спорту, пропаганда здорового способу життя, запровадження фізичної культури та спорту під час навчання, роботи, побуту та відпочинку, використання засобів фізичної культури для професійно-прикладної підготовки, організація та проведення масових фізкультурно-оздоровчих спортивних заходів, надання послуг у сфері фізичної культури та спорту, створення фізкультурно-спортивних аматорських об'єднань, секцій, команд із видів спорту, проведення роботи щодо спортивного вдосконалення, підготовки та відрядження збірних команд навчального закладу на змагання, розвиток міжнародних зв'язків і співробітництва зі спортивними організаціями навчальних закладів [4].

Для забезпечення дозвіллевої діяльності дітей та молоді в Україні створено необхідні організаційно-управлінські умови, до яких можна віднести систему органів управління та фізкультурно-спортивних організацій, а також фінансове, матеріально-технічне, кадрове, інформаційне, нормативно-правове забезпечення цих організацій.

Сучасний механізм залучення дітей та молоді до дозвіллевої діяльності включає ряд взаємопов'язаних елементів. Рівень культури батьків, взаємовідносини в родині, відношення до фізичної культури і спорту, що значною мірою формується засобами масової інформації, матеріальний стан, зайнятість, оточення та інші

фактори впливають на те, чи почне дитина відвідувати заняття в спортивних секціях, групах спортивної школи, клубу.

Саме на цьому етапі відмічається важливість взаємозв'язків ЗНЗ і ДЮСШ, важливість наявності функціонування шкільних спортивних клубів. Вирішення проблеми відбору дітей та молоді до занять у спортивних секціях, групах ДЮСШ на даному етапі залежить від інформованості учнів і батьків загальноосвітніх шкіл щодо необхідності та позитивного впливу занять фізичною культурою і спортом на організм дитини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондар Т. С. Організаційно-педагогічна технологія менеджменту учнівських фізкультурно-спортивних клубів : дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і с. : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Х: 2010. 232 с.
2. Вареник О. М. Особливості організації і розвитку дитячо-юнацького спорту в різних країнах світу. *Слобожанський науковоспортивний вісник*. 2007. №12. С. 322–324.
3. Жданова О. М., Чеховська Л. Я. Управління сферою фізичного виховання і спорту. Дрогобич: Коло, 2009. 224 с.
4. Іванов А. В. Проблеми сучасного етапу формування ринкових відносин у спорті України. *Наукові праці Донецького національного технічного університету*. Донецьк : ДонНТУ, 2004. Вип. 80. С. 45–56.

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Гурська Л. Л.

*викладач економічних дисциплін,
Відокремленого структурного підрозділу
«Ірпінський фаховий коледж Національного університету
біоресурсів і природокористування України»*

Нікітчук Н. О.

*здобувачка вищої освіти
Відокремленого структурного підрозділу
«Ірпінський фаховий коледж Національного університету
біоресурсів і природокористування України»*

Повномасштабна військова агресія з боку Російської Федерації призвела до виникнення соціальної, демографічної, гуманітарної та економічної кризи на теренах нашої держави. Початкова фаза війни в Україні мала значний і руйнівний вплив на економіку країни. Майже половина підприємств припинила або майже припинила свою діяльність, а загальні прямі втрати малого та середнього бізнесу склали \$83 млрд. Рівень безробіття перевищив 30 %, а заробітна плата впала на 58 %. Протягом півтора року критичний вплив на діяльність вітчизняних компаній мають чинники саме зовнішнього середовища. Серед них можна навести наступні:

1. Ліквідація активів внаслідок проведення бойових дій.